

Міністерство науки і освіти
України
Сумський державний
університет
Кафедра мовної підготовки
іноземних громадян

Co-funded by
the European Union

МАТЕРІАЛИ

VII Всеукраїнської науково-практичної студентської онлайн-конференції «НАУКОВА СПІЛЬНОТА СТУДЕНТІВ XXI СТОЛІТТЯ»

24-25 квітня 2024 року

Суми-2024

УДК: 81'243:37(063)(0.034)

НЗ4

Редакційна колегія:

Сидоренко Ольга Павлівна – кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумського державного університету;

Біденко Лариса Валентинівна – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мовної підготовки іноземних громадян Сумського
державного університету;

Левенок Інна Сергіївна – доктор філософії з педагогічних наук,
старший викладач кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумського державного університету

НЗ4 **Наукова** спільнота студентів XXI століття : матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної студентської
онлайн-конференції /упоряд. О. П. Сидоренко, Л. В.
Біденко, І. С. Левенок. – Суми : Сумський державний
університет, 2024. – 138 с.

Матеріали містять тексти доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції «Наукова спільнота студентів XXI століття». Досліджуються проблеми впровадження інноваційних методів навчання української мови як іноземної, формування мовної особистості в новому полікультурному просторі (проблеми адаптації, діалог культур, формування поліетнічної толерантності), застосування нових технологій у процесі викладання загальноосвітніх дисциплін на підготовчому відділенні для іноземних студентів.

УДК: 81'243:37(063)(0.034)

© Колектив авторів, 2024
© Сумський державний університет, 2024

Тетяна Петрівна Беценко,
доктор філологічних наук, професор
Суми, Україна

**ДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ КУРСУ
«ЛІНГВОПОЕТИКА ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ:
ІНТЕРПРЕТАЦІЙНІ ПІДХОДИ» У ЗВО**

**(з досвіду викладання дисципліни для магістрантів-
філологів)**

Ключові слова: лінгвопоетика, інтерпретація, художній текст, мова художнього тексту, словесно-образні засоби, лінгвопоетичний розбір тексту, філологічний напрям підготовки.

Сьогодні активно розвивається **лінгвопоетика** – «наука про взаємодію формальної і змістової будови художнього тексту, про роль мовних елементів у досягненні естетичного ефекту, про тенденції розвитку мови художніх творів у зв'язку із стильовими напрямками у літературі» [2, с. 85]. Вважаємо, є необхідність впровадження у навчальний процес для студентів-магістрантів філологічного напрямку підготовки курсу «Лінгвопоетика художнього тексту: інтерпретаційні підходи», що сприятиме

розширенню їх наукового світогляду та формуванню системних знань з профільних дисциплін, розвиватиме мовне чуття, сприятиме розумінню природи художнього слова та словесної творчості.

Мета статті – окреслити основні дидактичні підходи до організації навчального курсу «Лінгвопоетика художнього тексту: інтерпретаційні підходи» для магістрантів-філологів.

Виклад основного матеріалу. Означена дисципліна – можливість пізнання феномену творчої природи людини, дарованої Творцем.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Лінгвопоетика художнього тексту: інтерпретаційні підходи» є змістова і формальна структура літературного тексту, мовні елементи, актуалізовані для створення його художнього ефекту, особливості розвитку мови письменства, зумовлені стильовими тенденціями та напрямками; методи інтерпретації різних типів художніх текстів на основі лінгвопоетичного аналізу.

Мету викладання навчальної дисципліни

вбачаємо у тому, щоб:

- ознайомити магістрантів із предметом інтерпретації тексту з погляду використання засобів і прийомів лінгвопоетики як науки, із зв'язками курсу з іншими лінгвістичними дисциплінами;
- навчити магістрантів-філологів правильно розуміти і декодувати художні тексти на основі лінгвопоетичного аналізу його різнорівневих складників; вдосконалювати вміння та навички тлумачити зміст тексту, потрактовувати його образи, пояснювати їх семантику, обґрунтовувати художні функції;
- навчити усвідомлено сприймати і осмислювати взаємодію змістових і формальних структур літературного тексту, осягати роль мовних елементів у створенні художнього ефекту, пізнавати і аналізувати особливості розвитку мови письменства, зумовлені стильовими тенденціями на напрями;
- сформулювати уявлення про функціонально-стильову, жанрову належність тексту; навчити обґрунтовувати

використання мовних одиниць, засобів виразності та стилістичних прийомів, встановлювати інтертекстуальні зв'язки та адресантно-адресатну спрямованість різних типів текстів;

- виробляти розвиток у студентів практичних навичок аналізу та тлумачення художніх текстів, прагнути до вдосконалення їхніх творчих мовленнєвих умінь, формувати загальнокультурну, комунікативну та професійну компетенції.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- 1) ознайомити студентів зі специфікою лінгвопоетичного та інших різновидів аналізу тексту;
- 2) з'ясувати поняття про прийоми і методи лінгвопоетичного аналізу тексту;
- 3) удосконалювати вміння оперувати теоретико-літературними й лінгвістичними поняттями і термінами як інструментом аналізу художнього тексту;
- 4) навчити вдало добирати й практично застосовувати методи аналізу художнього тексту залежно від його особливостей та відповідно до поставленої мети;

- 5) формувати навички дослідницької діяльності студентів;
- 6) розвивати й удосконалювати практичні навички аналізу та інтерпретації художнього тексту;
- 7) навчити здійснювати філологічний аналіз художнього твору як естетичного феномену та виявляти його ідейну сутність через інтерпретацію текстової та позатекстової інформації;
- 8) сформуванню вміння проникати в суть художнього твору, осмислювати його підтекст.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати :

- основні текстознавчі категорії та поняття: інтерпретація тексту, декодування тексту, перцепція тексту, аперцепція тексту, образ автора, погляд (позиція) автора, типи інформації, декодування всіх рівнів тексту, типи оповіді, матеріальні сигнали передачі інформації, поняття словесного образу, художнього образу, розвиток образу, засоби вираження образу,

композиційно-сюжетний поділ тексту, експліцитні та імпліцитні засоби викладу, системність усіх засобів виразності, поетика тексту, засоби лінгвопоетики тексту і способи їх декодування;

- закономірності побудови художнього тексту;
- основні методи і прийоми лінгвопоетичного аналізу тексту;

ВМІТИ:

- розглядати текст як єдність ідейно-естетичного змісту та архітектонічно-мовленнєвої форми, виявляти словесні засоби вираження ідейно-естетичного змісту, виховного та емоційного впливу на читача, аналізувати мовні елементи усіх рівнів у їх єдності та взаємозумовленості;
- осмислювати роль інтерпретації тексту як різновиду роботи з словесною художньою матерією; окреслювати об'єкт інтерпретації тексту;
- фахово аналізувати тексти й уривки з оригінальних текстів художньої літератури за всіма рівнями; здійснювати комплексний лінгвопоетичний аналіз.

Висновки. Отже, навчальна дисципліна «Лінгвопоетика художнього тексту: інтерпретаційні підходи» – один із шляхів пізнання природи художньої творчості, яка притаманна людині. У процесі роботи з мовною матерією тексту здобувачі вищої освіти розширюють лінгвістичний світогляд, осмислено опановують закони словесно-художнього зображення дійсності, розвивають чуття слова, вчать ся майстерності естетичного мовотворення.

Список використаних джерел

1. Беценко Т. П. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів-магістрантів спец. «Українська мова і література» «Лінгвопоетика художнього тексту: інтерпретаційні підходи». Суми: СДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021
2. Єрмоленко С. Я. та ін. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. К. Либідь, 2001.